

CZEŚĆ 8

**Wymagania dotyczące załogi pojazdu, wyposażenia,
postępowania i dokumentacji**

DZIAŁ 8.1

WYMAGANIA OGÓLNE DOTYCZĄCE JEDNOSTEK TRANSPORTOWYCH ORAZ PRZEWOŻONEGO WYPOSAŻENIA

8.1.1 Jednostki transportowe

Jednostka transportowa załadowana towarami niebezpiecznymi nie może, w żadnym przypadku, zawierać więcej niż jednej przyczepy (lub naczepy).

8.1.2 Dokumenty, które powinny być przewożone w jednostce transportowej

8.1.2.1 Poza dokumentami wymaganymi na podstawie innych przepisów, w jednostce transportowej powinny być przewożone następujące dokumenty:

- (a) dokument przewozowy określony pod 5.4.1, obejmujący wszystkie przewożone towary niebezpieczne oraz, jeżeli jest to wymagane, certyfikat pakowania kontenera określony pod 5.4.2;
- (b) instrukcje pisemne określone pod 5.4.3, dotyczące wszystkich przewożonych towarów niebezpiecznych;
- (c) **(Zarezerwowane)**;
- (d) dokumenty tożsamości wszystkich członków załogi pojazdu, zawierające ich fotografie, zgodnie z 1.10.1.4.

8.1.2.2 W przypadkach, gdy przepisy ADR wymagają sporządzenia następujących dokumentów, powinny być one również przewożone w jednostce transportowej:

- (a) świadectwo dopuszczenia, o którym mowa pod 9.1.3, dla każdej jednostki transportowej lub każdego wchodzącego w jej skład pojazdu;
- (b) zaświadczenie o przeszkoleniu kierowcy określone pod 8.2.1;
- (c) **kopia świadectwa dopuszczenia przez właściwą władzę, jeżeli jest ona wymagana na podstawie przepisów 5.4.1.2.1(c), 5.4.1.2.1(d) lub 5.4.1.2.3.3.**

8.1.2.3 Instrukcje pisemne określone pod 5.4.3 powinny być przechowywane w kabinie kierowcy w taki sposób, aby były łatwo dostępne. Przewoźnik powinien zapewnić, aby kierowca rozumiał te instrukcje i mógł je prawidłowo wykonać.

8.1.2.4 Instrukcje pisemne, które nie mają zastosowania do przewożonych towarów, powinny być przechowywane oddzielnie, w taki sposób, aby zapobiec ich pomieszaniu z instrukcjami właściwymi.

8.1.3 Oznakowanie i umieszczanie nalepek ostrzegawczych

Jednostki transportowe przewożące towary niebezpieczne powinny być oznakowane i zaopatrzone w nalepki ostrzegawcze zgodnie z wymaganiami podanymi w dziale 5.3.

8.1.4 Wyposażenie przeciwpożarowe

8.1.4.1 W odniesieniu do jednostek transportowych przewożących towary niebezpieczne, innych niż wymienione pod 8.1.4.2, mają zastosowanie następujące przepisy:

- (a) każda jednostka transportowa powinna być wyposażona w co najmniej jedną gaśnicę przenośną o minimalnej pojemności całkowitej 2 kg proszku gaśniczego dla grup pożarów¹ A, B i C, (lub o pojemności równoważnej dla innych odpowiednich środków gaśniczych) właściwego do gaszenia pożaru silnika lub kabiny jednostki transportowej;
- (b) wymagane jest następujące wyposażenie dodatkowe:
  - (i) dla jednostek transportowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7,5 tony, jedna lub więcej gaśnic przenośnych o minimalnej pojemności całkowitej 12 kg proszku gaśniczego dla grup pożarów¹ A, B i C, (lub o pojemności równoważnej dla innych odpowiednich środków gaśniczych), z których co najmniej jedna powinna mieć minimalną pojemność 6 kg;

¹ Odnośnie do definicji grup pożarów, patrz norma EN 2:1992 Klasyfikacja pożarów.

- (ii) dla jednostek transportowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i nieprzekraczającej 7,5 ton, jedna lub więcej gaśnic przenośnych o minimalnej pojemności całkowitej 8 kg proszku gaśniczego dla grup pożarów¹ A, B i C, (lub o pojemności równoważnej dla innych odpowiednich środków gaśniczych), z których co najmniej jedna powinna mieć minimalną pojemność 6 kg;
- (iii) dla jednostek transportowych o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony, jedna lub więcej gaśnic przenośnych o minimalnej pojemności całkowitej 4 kg proszku gaśniczego dla grup pożarów¹ A, B i C, (lub o pojemności równoważnej dla innych odpowiednich środków gaśniczych);
- (c) Pojemność gaśnicy(c) wymagana pod (a) może być odjęta od minimalnej pojemności całkowitej gaśnic wymaganej pod (b).

8.1.4.2 Jednostki transportowe przewożące towary niebezpieczne zgodnie z 1.1.3.6, powinny być wyposażone w co najmniej jedną gaśnicę przenośną o minimalnej pojemności całkowitej 2 kg proszku gaśniczego dla grup pożarów¹ A, B i C, (lub o pojemności równoważnej dla innych odpowiednich środków gaśniczych).

8.1.4.3 Środek gaśniczy powinien być odpowiedni do użycia w pojeździe i powinien spełniać odpowiednie wymagania normy EN 3 Gaśnice przenośne, Części od 1 do 6 (EN 3-1:1996, EN 3-2:1996, EN 3-3:1994, EN 3-4:1996, E 3-5:1996, EN 3-6:1995).

Jeżeli pojazd wyposażony jest w gaśnicę stałą, uruchamianą automatycznie w przypadku pożaru silnika lub w inny łatwy sposób, to gaśnica przenośna odpowiednia do zwalczania pożaru silnika nie jest wymagana. Środki gaśnicze nie powinny powodować uwalniania gazów toksycznych do wnętrza kabiny kierowcy lub pod wpływem ciepła wydzielanego podczas pożaru.

8.1.4.4 Gaśnice przenośne, zgodne z przepisami podanymi pod 8.1.4.1 lub 8.1.4.2, powinny być zaopatrzone w plombę potwierdzającą, że nie były one używane.

Ponadto, powinny być one oznakowane znakiem zgodności z normą uznaną przez właściwą władzę oraz napisem wskazującym co najmniej datę (miesiąc, rok) następnej kontroli lub, odpowiednio, maksymalny dopuszczalny okres użytkowania.

W celu zapewnienia bezpiecznego działania gaśnic, powinny one podlegać kontrolom okresowym zgodnie z przyjętymi normami krajowymi.

8.1.4.5 Gaśnice powinny być zamontowane na jednostkach transportowych w taki sposób, aby były łatwo dostępne dla załogi pojazdu. Sposób zamontowania gaśnic powinien zapewniać ochronę przed działaniem czynników atmosferycznych gwarantującą ich bezpieczną eksploatację.

8.1.5 Inne wyposażenie

Każda jednostka transportowa przewożąca towary niebezpieczne powinna posiadać:

- (a) następujące wyposażenie awaryjne ogólnego stosowania:
  - klin do podkładania pod koła, odpowiadający masie pojazdu i średnicy kół, co najmniej jeden na każdy pojazd;
  - dwa stojące znaki ostrzegawcze (np. pachołki odblaskowe, trójkąty odblaskowe lub lampy błyskowe o świetle barwy pomarańczowej, zasilane niezależnie od instalacji elektrycznej pojazdu);
  - odpowiednią kamizelkę ostrzegawczą lub ubranie ostrzegawcze dla każdego członka załogi pojazdu (np. określone w normie EN 471);
  - latarkę (patrz również 8.3.4) dla każdego członka załogi pojazdu;
- (b) sprzęt do ochrony dróg oddechowych, zgodnie z wymaganiem dodatkowym S7 (patrz dział 8.5), jeżeli to wymaganie dodatkowe ma zastosowanie na podstawie zapisu w kolumnie (19) tabeli A w dziale 3.2;
- (c) środki ochrony indywidualnej i wyposażenie niezbędne do wykonania czynności dodatkowych lub specjalnych określonych w instrukcjach pisemnych, o których mowa pod 5.4.3.

DZIAŁ 8.2

WYMAGANIA DOTYCZĄCE SZKOLENIA ZAŁOGI POJAZDU

8.2.1 Wymagania ogólne dotyczące szkolenia kierowców

- 8.2.1.1** Kierowcy pojazdów przewożących towary niebezpieczne powinni posiadać zaświadczenie wydane przez właściwą władzę lub jednostkę upoważnioną przez tę władzę, stwierdzające, że przeszli oni szkolenie kursowe i zdali egzamin w zakresie wymagań, które powinny być spełnione podczas przewozu towarów niebezpiecznych.
- 8.2.1.2** Kierowcy pojazdów przewożących towary niebezpieczne powinni przejść szkolenie podstawowe. Szkolenie to powinno mieć formę kursu zatwierdzonego przez właściwą władzę. Głównym celem szkolenia jest zapoznanie kierowców z zagrożeniami występującymi podczas przewozu towarów niebezpiecznych oraz przekazanie im podstawowych informacji niezbędnych dla zminimalizowania prawdopodobieństwa powstania wypadku, a w sytuacji gdy wypadek zaistnieje, umożliwiających kierowcom podjęcie działań zmierzających do ograniczenia skutków wypadku i koniecznych dla zachowania ich własnego bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa innych osób i środowiska. Szkolenie to powinno stanowić bazę dla szkoleń wszystkich grup kierowców i powinno obejmować co najmniej tematy podane pod 8.2.2.3.2 oraz indywidualne ćwiczenia praktyczne.
- 8.2.1.3** Kierowcy pojazdów przewożących materiały niebezpieczne w cysternach stałych lub odejmowalnych o pojemności powyżej 1 m³, kierowcy pojazdów-baterii o pojemności całkowitej powyżej 1 m³ oraz kierowcy pojazdów przewożących materiały niebezpieczne w kontenerach-cysternach, cysternach przenośnych lub MEGC, o pojemności jednostkowej powyżej 3 m³ na jednostkę transportową, powinni przejść specjalistyczne szkolenie kursowe w zakresie przewozu w cysternach, obejmujące co najmniej tematy podane pod 8.2.2.3.3.
- 8.2.1.4** Kierowcy pojazdów przewożących materiały lub przedmioty klasy 1 (patrz wymaganie dodatkowe S1 w dziale 8.5) lub niektóre materiały promieniotwórcze (patrz przepisy szczególne S11 i S12 w dziale 8.5), powinni przejść specjalistyczne szkolenie kursowe obejmujące co najmniej tematy podane pod 8.2.2.3.4 lub 8.2.2.3.5.
- 8.2.1.5** Raz na pięć lat kierowca powinien wykazać, że w ciągu roku poprzedzającego termin ważności zaświadczenia ukończył on szkolenie doskonalące i zdał wymagany egzamin, co powinno być potwierdzone odpowiednim wpisem do jego zaświadczenia, dokonany przez właściwą władzę lub jednostkę upoważnioną przez tę władzę. Nowy okres ważności zaświadczenia rozpoczyna swój bieg od daty upływu aktualnego terminu ważności.
- 8.2.1.6** Szkolenie podstawowe, początkowe lub doskonalące, oraz szkolenie specjalistyczne, początkowe lub doskonalące, mogą być organizowane w formie kursów zintegrowanych, prowadzonych łącznie przez tę samą jednostkę szkolącą.
- 8.2.1.7** Szkolenie początkowe, szkolenie doskonalące, ćwiczenia praktyczne, egzaminy oraz rola właściwej władzy powinny odpowiadać przepisom podanym pod 8.2.2.
- 8.2.1.8** Każde zaświadczenie zgodne z wymaganiami niniejszego rozdziału i wydane zgodnie ze wzorem podanym pod 8.2.2.8.3 przez właściwą władzę Umawiającej się Strony lub przez jednostkę upoważnioną przez tę władzę, powinno być uznawane w okresie jego ważności przez właściwe władze innych Umawiających się Stron.
- 8.2.1.9** Zaświadczenie powinno być sporządzone w języku urzędowym (lub w jednym z języków urzędowych) państwa, którego właściwa władza wydała to zaświadczenie, albo upoważniła jednostkę wydającą, a ponadto, jeżeli język ten nie jest językiem angielskim, francuskim lub niemieckim, to również w języku angielskim, francuskim lub niemieckim, z wyjątkiem przypadków, gdy umowy zawarte między państwami, których dotyczy przewóz, stanowią inaczej.

8.2.2 Wymagania szczególne dotyczące szkolenia kierowców

8.2.2.1 Niezbędna wiedza i umiejętności powinny być przekazane w formie szkolenia obejmującego część teoretyczną i ćwiczenia praktyczne. Wiedza ta powinna być sprawdzona podczas egzaminu.

8.2.2.2 Organizator szkolenia powinien zapewnić, aby osoby prowadzące zajęcia posiadały dobrą znajomość przepisów oraz wymagań szkoleniowych dotyczących transportu towarów niebezpiecznych, z uwzględnieniem wprowadzonych do nich zmian. Szkolenie powinno być ukierunkowane na zagadnienia praktyczne. Program szkolenia powinien być zgodny z warunkami zezwolenia i opierać się na tematach podanych pod 8.2.2.3.2 do 8.2.2.3.5. Szkolenie początkowe i doskonalące powinno zawierać również indywidualne ćwiczenia praktyczne (patrz 8.2.2.4.5).

8.2.2.3 *Struktura szkolenia*

8.2.2.3.1 Szkolenie początkowe i doskonalące powinno być organizowane w formie kursu podstawowego oraz w przypadkach, gdy jest to wymagane, w formie kursów specjalistycznych.

8.2.2.3.2 Kurs podstawowy powinien obejmować co najmniej następujące tematy:

- (a) ogólne wymagania dotyczące przewozu towarów niebezpiecznych;
- (b) główne rodzaje zagrożeń;
- (c) informacje na temat ochrony środowiska i kontroli przewozu odpadów;
- (d) działania zapobiegawcze i środki bezpieczeństwa właściwe dla różnych rodzajów zagrożeń;
- (e) czynności, które należy podjąć po zaistnieniu wypadku (pierwsza pomoc, bezpieczeństwo ruchu drogowego, podstawowa wiedza na temat używania sprzętu ochronnego, itd.);
- (f) oznakowanie oraz umieszczanie nalepek ostrzegawczych i tablic barwy pomarańczowej;
- (g) co kierowca powinien, a czego nie powinien robić podczas przewozu towarów niebezpiecznych;
- (h) przeznaczenie i sposób działania wyposażenia technicznego pojazdów;
- (i) zakazy ładowania razem różnych towarów do tego samego pojazdu lub kontenera;
- (j) środki ostrożności, które powinny być podjęte podczas załadunku i rozładunku towarów niebezpiecznych;
- (k) ogólne informacje na temat odpowiedzialności cywilnej;
- (l) informacje na temat realizacji transportu kombinowanego;
- (m) manipulowanie i układanie sztuk przesyłki;
- (n) instrukcje zachowania się w tunelach (prewencja i bezpieczeństwo, działanie w przypadku pożaru lub innych zagrożeń, itp.).

8.2.2.3.3 Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach powinien obejmować co najmniej następujące tematy szczegółowe:

- (a) zachowanie się pojazdów na drodze, z uwzględnieniem przemieszczania się ładunku;
- (b) wymagania szczególne dotyczące pojazdów;
- (c) ogólne wiadomości teoretyczne na temat różnych systemów napełniania i opróżniania cystern;
- (d) dodatkowe przepisy szczególne w zakresie używania pojazdów (świadectwa dopuszczenia, znaki dopuszczenia, oznakowanie tablicami barwy pomarańczowej, umieszczanie nalepek ostrzegawczych, itd.).

- 8.2.2.3.4** Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów i przedmiotów klasy 1 powinien obejmować co najmniej następujące tematy szczegółowe:
- (a) specyficzne zagrożenia dotyczące materiałów i przedmiotów wybuchowych oraz pirotechnicznych;
  - (b) szczególne wymagania dotyczące ładowania razem materiałów i przedmiotów klasy 1.
- 8.2.2.3.5** Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7 powinien obejmować co najmniej następujące tematy szczegółowe:
- (a) specyficzne zagrożenia związane z promieniowaniem jonizującym;
  - (b) szczególne wymagania dotyczące pakowania, manipulowania, ładowania razem i układania materiałów promieniotwórczych;
  - (c) szczególne środki bezpieczeństwa, które powinny być podjęte w razie wypadku z materiałem promieniotwórczym.
- 8.2.2.4** *Plan szkolenia początkowego*
- 8.2.2.4.1** Minimalny czas trwania zajęć teoretycznych składających się na każdy kurs początkowy lub odpowiednio na część kursu zintegrowanego wynosi:
Kurs podstawowy	18 godzin lekcyjnych ¹
Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach	12 godzin lekcyjnych ¹
Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów i przedmiotów klasy 1	8 godzin lekcyjnych
Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7	8 godzin lekcyjnych
- 8.2.2.4.2** Całkowity czas trwania kursu zintegrowanego może być określony przez właściwą władzę, która powinna utrzymać podany czas trwania kursu podstawowego i kursu specjalistycznego w zakresie przewozu w cysternach, natomiast może uzupełnić je skróconymi kursami specjalistycznymi dla klas 1 i 7.
- 8.2.2.4.3** Godzina lekcyjna powinna trwać 45 minut.
- 8.2.2.4.4** W ciągu jednego dnia kursu dopuszcza się nie więcej niż 8 godzin lekcyjnych.
- 8.2.2.4.5** W powiązaniu ze szkoleniem teoretycznym powinny być organizowane indywidualne ćwiczenia praktyczne, obejmujące co najmniej sposoby udzielania pierwszej pomocy, gaszenie pożaru oraz postępowanie w razie wypadku lub awarii.
- 8.2.2.5** *Plan szkolenia doskonalącego*
- 8.2.2.5.1** Kurs doskonalący, organizowany w regularnych odstępach czasu, ma na celu uaktualnienie wiedzy kierowców. Powinien on obejmować nowe rozwiązania techniczne, prawne oraz dotyczące właściwości towarów.
- 8.2.2.5.2** Szkolenie doskonalące powinno być ukończone przed upływem okresu, o którym mowa pod 8.2.1.5.
- 8.2.2.5.3** Czas trwania szkolenia doskonalącego, z uwzględnieniem indywidualnych ćwiczeń praktycznych, powinien wynosić co najmniej dwa dni.
- 8.2.2.5.4** Czas trwania szkolenia doskonalącego nie powinien przekraczać 8 godzin lekcyjnych w ciągu jednego dnia.

¹ W celu przeprowadzenia ćwiczeń praktycznych, o których mowa poniżej pod 8.2.2.4.5, wymagane są dodatkowe godziny lekcyjne; ilość tych godzin zależy od liczby kierowców na kursie.

8.2.2.6 *Zezwolenia dotyczące szkoleń*

8.2.2.6.1 Kursy powinny być przedmiotem zezwoleń wydawanych przez właściwą władzę.

8.2.2.6.2 Zezwolenie może być udzielone jedynie po złożeniu pisemnego wniosku.

8.2.2.6.3 Do wniosku w sprawie wydania zezwolenia powinny być załączone następujące dokumenty:

- (a) szczegółowy program szkolenia zawierający tematy zajęć ze wskazaniem czasu ich trwania oraz metod nauczania;
- (b) informacje na temat kwalifikacji oraz przedmiotu działalności zawodowej osób prowadzących zajęcia;
- (c) informacje na temat lokalu, gdzie odbywać się będą kursy oraz materiałów szkoleniowych i pomocy nauczania służących do ćwiczeń praktycznych;
- (d) informacje na temat warunków uczestnictwa w kursie, w tym liczby uczestników.

8.2.2.6.4 Właściwa władza powinna zorganizować nadzór nad szkoleniem i egzaminowaniem.

8.2.2.6.5 Zezwolenie powinno być udzielone na piśmie przez właściwą władzę, pod następującymi warunkami:

- (a) szkolenie powinno być prowadzone zgodnie z dokumentacją załączoną do wniosku;
- (b) właściwa władza powinna mieć zapewnione prawo do przysłania upoważnionej przez nią osoby, która byłaby obecna na szkoleniach i egzaminach;
- (c) właściwa władza powinna być informowana we właściwym czasie o terminach i miejscach poszczególnych kursów;
- (d) zezwolenie może być cofnięte, jeżeli naruszone zostały warunki, na jakich zostało ono udzielone.

8.2.2.6.6 Zezwolenie powinno określać czy dotyczy ono kursów podstawowych, specjalistycznych, początkowych czy doskonalących.

8.2.2.6.7 Jeżeli jednostka szkoląca, po otrzymaniu zezwolenia, chce wprowadzić jakiegokolwiek zmiany dotyczące spraw wchodzących w zakres tego zezwolenia, powinna ona zwrócić się o stosowną zgodę do właściwej władzy. Ma to zastosowanie w szczególności do zmian dotyczących programu szkolenia.

8.2.2.7 *Egzaminowanie*

8.2.2.7.1 *Egzamin dotyczący kursu początkowego podstawowego*

8.2.2.7.1.1 Po ukończeniu szkolenia na kursie podstawowym zawierającym ćwiczenia praktyczne powinien być przeprowadzony egzamin.

8.2.2.7.1.2 Na egzaminie kandydat powinien wykazać, że posiada wiedzę, zdolność rozumienia zagadnień oraz umiejętności praktyczne wymagane w zakresie kursu podstawowego dla zawodowego kierowcy przewożącego towary niebezpieczne.

8.2.2.7.1.3 W tym celu właściwa władza lub jednostka przeprowadzająca egzamin, upoważniona przez tę władzę, powinna przygotować katalog pytań odnoszących się do zagadnień podanych pod 8.2.2.3.2. Pytania egzaminacyjne powinny być wybierane z katalogu. Do czasu rozpoczęcia egzaminu, kandydaci nie powinni być informowani o wybranych pytaniach.

8.2.2.7.1.4 W przypadku kursu zintegrowanego można przeprowadzić jeden egzamin łączny.

8.2.2.7.1.5 Każda właściwa władza powinna sprawować nadzór nad prawidłowym przebiegiem egzaminów.

8.2.2.7.1.6 Egzamin powinien mieć formę pisemną lub stanowić połączenie egzaminu pisemnego i ustnego. Każdy kandydat powinien otrzymać co najmniej 25 pytań na piśmie. Egzamin powinien trwać co najmniej 45 minut. Pytania mogą mieć zróżnicowaną skalę trudności i zróżnicowaną skalę ocen.

8.2.2.7.2 *Egzamin dotyczący kursu początkowego specjalistycznego w zakresie przewozu w cysternach, przewozu materiałów i przedmiotów wybuchowych oraz materiałów promieniotwórczych.*

- 8.2.2.7.2.1** Po zdaniu egzaminu dotyczącego kursu podstawowego oraz po ukończeniu szkolenia na kursie specjalistycznym w zakresie przewozu w cysternach lub przewozu materiałów i przedmiotów wybuchowych albo materiałów promieniotwórczych, kandydat powinien być dopuszczony do udziału w odpowiednim egzaminie.
- 8.2.2.7.2.2** Egzamin, o którym mowa, powinien być przeprowadzony i nadzorowany w sposób podany pod 8.2.2.7.1.
- 8.2.2.7.2.3** Z zakresu każdego kursu specjalistycznego powinno być zadanych co najmniej po 15 pytań.
- 8.2.2.7.3** *Egzaminy dotyczące szkolenia doskonalącego*
- 8.2.2.7.3.1** Po odbyciu szkolenia doskonalącego kandydat powinien być dopuszczony do udziału w odpowiednim egzaminie.
- 8.2.2.7.3.2** Egzamin, o którym mowa, powinien być przeprowadzony i nadzorowany w sposób podany pod 8.2.2.7.1.
- 8.2.2.7.3.3** Podczas egzaminu powinno być zadanych co najmniej 15 pytań z zakresu szkolenia doskonalącego.
- 8.2.2.8** *Zaświadczenie o przeszkoleniu kierowcy*
- 8.2.2.8.1** Zgodnie z przepisem podanym pod 8.2.1.8, zaświadczenie powinno być wydane:
- (a) po ukończeniu kursu podstawowego, pod warunkiem, że kandydat zdał z wynikiem pozytywnym egzamin zgodnie z przepisem podanym pod 8.2.2.7.1;
  - (b) w przypadkach, gdy ma to zastosowanie, po ukończeniu kursu specjalistycznego w zakresie przewozu w cysternach, przewozu materiałów i przedmiotów wybuchowych lub materiałów promieniotwórczych, albo po przyswojeniu sobie wiedzy w sposób, o którym mowa w przepisach szczególnych S1 i S11 w dziale 8.5, pod warunkiem, że kandydat zdał z wynikiem pozytywnym egzamin zgodnie z przepisem podanym pod 8.2.2.7.2.
- 8.2.2.8.2** Ważność zaświadczenia powinna być przedłużona, jeżeli kandydat wykazał, że ukończył szkolenie doskonalące zgodnie z 8.2.1.5 i jeżeli zdał egzamin zgodnie z przepisem podanym pod 8.2.2.7.3.
- 8.2.2.8.3** Zaświadczenie powinno być zgodne ze wzorem zamieszczonym poniżej. Zaleca się, aby jego format był taki jak format europejskiego prawa jazdy, to znaczy A7 (105 x 74 mm), lub podwójny, który można złożyć do tego formatu.

Wzór zaświadczenia

- 1 -	- 2 -																		
<p>ADR - ZAŚWIADCZENIE Z PRZESZKOLENIA KIEROWCÓW POJAZDÓW PRZEWOŻĄCYCH TOWARY NIEBEZPIECZNE w cysternach^{1/} w innych pojazdach^{1/} Zaświadczenie Nr..... Wyróżniający znak Państwa wydającego zaświadczenie.... Ważne na klasę lub klasy^{1/ 2/} w cysternach w innych pojazdach</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1</td> <td style="width: 50%;">1</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>4.1, 4.2, 4.3</td> <td>4.1, 4.2, 4.3</td> </tr> <tr> <td>5.1, 5.2</td> <td>5.1, 5.2</td> </tr> <tr> <td>6.1, 6.2</td> <td>6.1, 6.2</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>9</td> </tr> </table> <p>do dnia (data)^{3/} .....</p>	1	1	2	2	3	3	4.1, 4.2, 4.3	4.1, 4.2, 4.3	5.1, 5.2	5.1, 5.2	6.1, 6.2	6.1, 6.2	7	7	8	8	9	9	<p>Nazwisko..... Imię (imiona)..... Data urodzenia..... Narodowość..... Podpis posiadacza..... Wydane przez..... .....</p> <p>Data..... Podpis^{4/} .....</p> <p>Przedłużono do dnia..... Przez..... Data..... Podpis^{4/} .....</p>
1	1																		
2	2																		
3	3																		
4.1, 4.2, 4.3	4.1, 4.2, 4.3																		
5.1, 5.2	5.1, 5.2																		
6.1, 6.2	6.1, 6.2																		
7	7																		
8	8																		
9	9																		
<p>^{1/} Wykreślić co nie jest objęte zaświadczeniem. ^{2/} W odniesieniu do rozszerzenia na inne klasy, patrz strona 3. ^{3/} W odniesieniu do przedłużenia ważności, patrz strona 2.</p>	<p>^{4/} i / lub pieczęć władzy wydającej zaświadczenie.</p>																		

- 3 -	- 4 -																																				
<p><u>WAŻNOŚĆ ROZCIĄGA SIĘ NA KLASĘ LUB KLASY</u>^{5/} w cysternach</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1</td> <td style="width: 50%;">Data.....</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4.1, 4.2, 4.3</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5.1, 5.2</td> <td>Podpis i / lub pieczęć.....</td> </tr> <tr> <td>6.1, 6.2</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td></td> </tr> <tr> <td>8</td> <td></td> </tr> <tr> <td>9</td> <td></td> </tr> </table> <p>w innych pojazdach</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1</td> <td style="width: 50%;">Data.....</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4.1, 4.2, 4.3</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5.1, 5.2</td> <td>Podpis i / lub pieczęć.....</td> </tr> <tr> <td>6.1, 6.2</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td></td> </tr> <tr> <td>8</td> <td></td> </tr> <tr> <td>9</td> <td></td> </tr> </table>	1	Data.....	2		3		4.1, 4.2, 4.3		5.1, 5.2	Podpis i / lub pieczęć.....	6.1, 6.2	.....	7		8		9		1	Data.....	2		3		4.1, 4.2, 4.3		5.1, 5.2	Podpis i / lub pieczęć.....	6.1, 6.2	.....	7		8		9		<p style="text-align: center;"><u>TYLKO NA PRZEPISY KRAJOWE</u></p>
1	Data.....																																				
2																																					
3																																					
4.1, 4.2, 4.3																																					
5.1, 5.2	Podpis i / lub pieczęć.....																																				
6.1, 6.2	.....																																				
7																																					
8																																					
9																																					
1	Data.....																																				
2																																					
3																																					
4.1, 4.2, 4.3																																					
5.1, 5.2	Podpis i / lub pieczęć.....																																				
6.1, 6.2	.....																																				
7																																					
8																																					
9																																					
<p>^{5/} Wykreślić co nie jest objęte zaświadczeniem.</p>																																					

8.2.3 Szkolenie osób innych niż kierowcy posiadający zaświadczenie zgodnie z 8.2.1, zaangażowanych w przewóz drogowy towarów niebezpiecznych

Osoby, których obowiązki dotyczą przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, powinny zostać przeszkolone w zakresie wymagań związanych z takim przewozem, stosownie do odpowiedzialności i obowiązków tych osób, zgodnie z przepisami działu 1.3. Niniejsze wymaganie dotyczy osób takich jak: pracownicy zatrudnieni przez przewoźnika lub nadawcę, pracownicy dokonujący załadunku lub rozładunku towarów niebezpiecznych, pracownicy firm spedycyjnych lub wysyłkowych oraz kierowcy inni niż posiadający zaświadczenie zgodnie z 8.2.1, zaangażowani w przewóz drogowy towarów niebezpiecznych.

DZIAŁ 8.3

INNE WYMAGANIA, KTÓRE POWINNY BYĆ SPEŁNIONE PRZEZ ZAŁOGĘ POJAZDU

8.3.1 Pasażerowie

W jednostkach transportowych przewożących towary niebezpieczne, poza członkami załogi pojazdu, nie mogą być przewożeni żadni pasażerowie.

8.3.2 Używanie środków do gaszenia pożaru

Członkowie załogi pojazdu powinni wiedzieć, jak należy używać środków do gaszenia pożaru.

8.3.3 Zakaz otwierania sztuk przesyłki

Zabrania się kierowcy i jego pomocnikowi otwierania sztuk przesyłki zawierających towary niebezpieczne.

8.3.4 Przenośne urządzenia oświetleniowe

Zabrania się wchodzenia do pojazdów z urządzeniami oświetleniowymi z płomieniem. Ponadto, używane urządzenia oświetleniowe nie powinny zawierać powierzchni metalowych mogących spowodować iskrę krzesaną.

8.3.5 Zakaz palenia

W czasie manipulowania ładunkiem zabronione jest palenie zarówno w pobliżu, jak też wewnątrz pojazdów.

8.3.6 Praca silnika podczas załadunku lub rozładunku

Silnik pojazdu nie powinien pracować podczas załadunku i rozładunku, z wyjątkiem przypadków, gdy uruchomienie silnika jest niezbędne dla pracy pomp lub innych urządzeń zapewniających załadunek lub rozładunek pojazdu oraz gdy zezwalają na to przepisy państwa, na którego terytorium znajduje się pojazd.

8.3.7 Używanie hamulca postojowego

Jednostka transportowa z towarami niebezpiecznymi nie może być pozostawiona na postoju, jeżeli nie została zabezpieczona hamulcem postojowym.

DZIAŁ 8.4

WYMAGANIA DOTYCZĄCE NADZOROWANIA POJAZDÓW

Pojazdy przewożące towary niebezpieczne w ilościach podanych w przepisach specjalnych S1 (6) i S14 do S21 w dziale 8.5, zgodnie ze wskazaniem w kolumnie (19) tabeli A w dziale 3.2, powinny być nadzorowane albo zaparkowane bez nadzoru w magazynach lub w podobnych miejscach na terenie przedsiębiorstwa, zapewniających im bezpieczeństwo. W razie braku takich warunków, po odpowiednim zabezpieczeniu pojazdu, może on być zaparkowany w wydzielonym miejscu, odpowiadającym warunkom określonym poniżej pod literą (a), (b) lub (c):

- (a) na parkingu samochodowym nadzorowanym przez personel, który został poinformowany o właściwościach ładunku i miejscu znajdowania się kierowcy;
- (b) na publicznym lub prywatnym parkingu samochodowym, gdzie pojazd nie jest narażony na uszkodzenie ze strony innych pojazdów; lub
- (c) w odpowiednim miejscu położonym na otwartym terenie, oddzielonym od głównych dróg i domów mieszkalnych, gdzie w normalnych warunkach nie przechodzą i nie gromadzą się ludzie.

Z parkingów wymienionych pod literą (b) należy korzystać tylko wtedy, gdy nie są dostępne miejsca wymienione pod literą (a), a z miejsc wymienionych pod literą (c) tylko wtedy, gdy nie są dostępne miejsca wymienione pod literami (a) i (b).

DZIAŁ 8.5

WYMAGANIA DODATKOWE DOTYCZĄCE NIEKTÓRYCH KLAS LUB MATERIAŁÓW

Dodatkowo, poza przepisami działów 8.1 do 8.4, mają zastosowanie przepisy podane poniżej, o ile są one wskazane dla danego materiału lub przedmiotu w kolumnie (19) tabeli A w dziale 3.2. W przypadku wystąpienia sprzeczności, przepisy te mają pierwszeństwo przed przepisami działów 8.1 do 8.4.

S1: Wymagania dodatkowe dotyczące przewozu materiałów i przedmiotów wybuchowych (klasa 1)

(1) *Specjalistyczne szkolenie kierowców*

- (a) W odniesieniu do kierowców pojazdów przewożących materiały lub przedmioty klasy 1 mają zastosowanie wymagania podane pod 8.2.1;
- (b) Kierowcy pojazdów przewożących materiały lub przedmioty klasy 1 powinni ukończyć kurs specjalistyczny, obejmujący co najmniej tematy podane pod 8.2.2.3.4;
- (c) Jeżeli zgodnie z innymi przepisami obowiązującymi na terytorium Umawiającej się Strony kierowca przeszedł w ramach innych wymagań lub dla innych celów równoważne szkolenie obejmujące tematy wskazane pod (b), to takie szkolenie może zastąpić, częściowo lub w całości, szkolenie specjalistyczne.

(2) *Upoważniony przedstawiciel*

Jeżeli stanowią tak przepisy krajowe, to właściwa władza Umawiającej się Strony może wymagać, aby na koszt przewoźnika przewożony był w pojeździe przedstawiciel upoważniony przez tę władzę.

(3) *Zakaz używania ognia i nieosłoniętego płomienia*

Zabrania się używania ognia lub nieosłoniętego płomienia w pojazdach przewożących materiały lub przedmioty klasy 1, w ich pobliżu, a także podczas załadunku i rozładunku takich materiałów lub przedmiotów.

(4) *Miejsca załadunku i rozładunku*

- (a) Zabrania się dokonywania załadunku lub rozładunku materiałów i przedmiotów klasy 1 w miejscu publicznym na obszarze zabudowanym bez specjalnego zezwolenia właściwych władz.
- (b) Zabrania się dokonywania załadunku lub rozładunku materiałów i przedmiotów klasy 1 w miejscu publicznym poza obszarem zabudowanym, jeżeli nie powiadomiono o tym właściwych władz. Nie dotyczy to przypadków, gdy załadunek lub rozładunek jest niezbędny z punktu widzenia bezpieczeństwa.
- (c) Jeżeli, z jakiegokolwiek powodu, manipulowanie ładunkiem musi być dokonane w miejscu publicznym, materiały i przedmioty różnych rodzajów należy oddzielić od siebie zgodnie z umieszczonymi na nich nalepkami ostrzegawczymi.
- (d) Jeżeli w celu dokonania załadunku lub rozładunku wymagany jest postój pojazdów przewożących materiały i przedmioty klasy 1 w miejscu publicznym, to pomiędzy stojącymi pojazdami powinna być zachowana odległość co najmniej 50 m.

(5) *Kolumny pojazdów*

- (a) Jeżeli pojazdy przewożące materiały i przedmioty klasy 1 poruszają się w kolumnie, to odległość między kolejnymi jednostkami transportowymi powinna wynosić co najmniej 50 m.
- (b) Właściwa władza może ustalić wymagania dotyczące kolejności lub składu kolumny.

(6) *Nadzorowanie pojazdów*

Wymagania działu 8.4 mają zastosowanie w tylko w przypadku, gdy masa całkowita materiałów wybuchowych zawartych w materiałach i przedmiotach klasy 1 przewożonych w pojeździe jest większa niż 50 kg.

Ponadto, wymienione materiały i przedmioty, powinny być stale nadzorowane w celu zapobieżenia szkodliwym działaniom osób trzecich oraz w celu powiadomienia kierowcy i właściwej władzy w razie ich utraty lub pożaru.

Wymagań powyższych nie stosuje się w odniesieniu do próżnych nieoczyszczonych opakowań.

S2: Wymagania dodatkowe dotyczące przewozu cieczy lub gazów palnych

(1) *Lampy przenośne*

Zabrania się wchodzenia do pojazdów zamkniętych przewożących materiały ciekłe o temperaturze zapłonu nie wyższej niż 60°C, albo materiały lub przedmioty palne klasy 2, z urządzeniami oświetleniowymi innymi niż lampy przenośne, zaprojektowane i wykonane w sposób uniemożliwiający zapalenie się par i gazów palnych, które mogą rozprzestrzeniać się wewnątrz pojazdu.

(2) *Używanie ogrzewaczy spalinowych podczas załadunku lub rozładunku*

Zabrania się używania ogrzewaczy spalinowych w pojazdach FL (patrz część 9) podczas załadunku i rozładunku oraz w miejscach załadunku.

(3) *Środki zapobiegające gromadzeniu się ładunków elektrostatycznych*

W przypadku pojazdów FL (patrz część 9), przed rozpoczęciem napełniania lub opróżniania cysterny należy zapewnić dobre połączenie elektryczne między podwoziem pojazdu a ziemią. Dodatkowo, należy ograniczyć prędkość napełniania.

S3: Przepisy szczególne dotyczące przewozu materiałów zakaźnych

W odniesieniu do jednostek transportowych przewożących materiały niebezpieczne klasy 6.2, nie mają zastosowania wymagania podane pod 8.1.4.1 (b) i 8.3.4.

S4: Wymagania dodatkowe dotyczące przewozu w temperaturze kontrolowanej

Utrzymanie określonej temperatury kontrolowanej ma decydujące znaczenie dla bezpieczeństwa przewozu. W tym celu należy:

- przeprowadzić szczegółową kontrolę jednostki transportowej przed jej załadunkiem;
- zapewnić instrukcje dla przewoźnika dotyczące funkcjonowania systemu chłodzenia, wraz z wykazem dostawców materiałów chłodzących dostępnych na trasie przewozu;
- określić procedury postępowania w przypadku utraty możliwości utrzymania określonej temperatury;
- zapewnić regularny pomiar temperatury przewozu; oraz
- zapewnić możliwość użycia rezerwowego systemu chłodzenia lub części zamiennych.

Temperatura powietrza wewnątrz jednostki transportowej powinna być mierzona za pomocą dwóch niezależnych czujników, a wyniki pomiarów powinny być rejestrowane w taki sposób, aby zmiany temperatury były łatwo zauważalne.

Temperatura powinna być mierzona i rejestrowana raz na cztery do sześciu godzin.

Jeżeli podczas przewozu nastąpi przekroczenie temperatury kontrolowanej, należy rozpocząć postępowanie alarmowe uwzględniające niezbędną naprawę aparatury chłodzącej lub zwiększenie wydajności chłodzenia (np. przez dodanie czynnika chłodzącego w postaci ciekłej lub stałej). Należy również zwiększyć częstotliwość pomiarów temperatury oraz rozpocząć przygotowania do podjęcia postępowania awaryjnego. Jeżeli zostanie osiągnięta temperatura awaryjna (patrz również 2.2.41.1.17 oraz 2.2.52.1.15 do 2.2.52.1.18), to należy rozpocząć postępowanie awaryjne.

UWAGA: Przepisu S4 nie stosuje się do materiałów, o których mowa pod 3.1.2.6, jeżeli materiały te są stabilizowane poprzez dodanie inhibitorów chemicznych, które powodują, że temperatura samoprzyspieszającego się rozkładu (TSR, ang.SADT) tych materiałów jest wyższa niż 50°C. W takim przypadku kontrolowanie temperatury wymagane jest wówczas, gdy temperatura podczas przewozu może przekroczyć 55°C.

S5: Przepisy szczególne dotyczące przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7 w wyłączonych sztukach przesyłki (UN 2908, 2909, 2910 i 2911)

Nie mają zastosowania wymagania dotyczące instrukcji pisemnych, podane pod 8.1.2.1 (b) oraz wymagania podane pod 8.2.1, 8.3.1 i 8.3.4.

S6: Przepisy szczególne dotyczące przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7 inaczej niż w wyłączonych sztukach przesyłki

Przepisy podane pod 8.3.1 nie mają zastosowania do pojazdów przewożących jedynie sztuki przesyłki, opakowania zbiorcze lub kontenery, zaopatrzone w nalepki dla kategorii BIAŁEJ-I.

Przepisy podane pod 8.3.4 nie mają zastosowania pod warunkiem, że materiał nie charakteryzuje się żadnym zagrożeniem dodatkowym.

Inne wymagania dodatkowe lub przepisy szczególne

S7: Jeżeli przewożone są gazy lub zawierające je przedmioty, oznaczone literami T, TO, TF, TC, TFC, TOC, to każdy członek załogi pojazdu powinien być wyposażony w urządzenie do ochrony dróg oddechowych umożliwiające mu ucieczkę (np. półmaska ucieczkowa lub maska z pochłaniaczem zespolonym do gazu/pyłu typu A1B1E1K1-P1 lub A2B2E2K2-P2, zgodna z normą europejską EN 141).

S8: W przypadku, gdy w jednostce transportowej przewożone jest więcej niż 2000 kg tych materiałów, postoje na potrzeby służbowe nie powinny, w miarę możliwości, odbywać się w pobliżu miejsc zamieszkałych lub uczęszczanych przez ludzi. Dłuższy postój w pobliżu takich miejsc dozwolony jest jedynie za zgodą właściwych władz.

S9: Podczas przewozu tych materiałów postoje na potrzeby służbowe nie powinny, w miarę możliwości, odbywać się w pobliżu miejsc zamieszkałych lub uczęszczanych przez ludzi. Dłuższy postój w pobliżu takich miejsc jest dozwolony jedynie za zgodą właściwych władz.

S10: Jeżeli wymagają tego przepisy krajowe, to w okresie od kwietnia do października włącznie, w czasie postoju pojazdu, sztuki przesyłki powinny być skutecznie chronione przed działaniem słońca, np. za pomocą oponczy umieszczonej co najmniej 20 cm ponad ładunkiem.

S11: (1) Mają zastosowanie wymagania podane pod 8.2.1.
(2) Kierowcy powinni ukończyć kurs specjalistyczny, obejmujący co najmniej tematy podane pod 8.2.2.3.5.
(3) Jeżeli zgodnie z innymi przepisami obowiązującymi na terytorium Umawiającej się Strony kierowca przeszedł w ramach innych wymagań lub dla innych celów równoważne szkolenie obejmujące tematy wskazane pod (2), to takie szkolenie może zastąpić, częściowo lub w całości, szkolenie specjalistyczne.

S12: Przepis szczególny S11 może nie być stosowany w przypadku, gdy liczba całkowita przewożonych sztuk przesyłki zawierających materiały promieniotwórcze nie przekracza 10, a suma wskaźników transportowych nie przekracza 3. Jednakże kierowcy powinni przejść szkolenie w zakresie odpowiednim do ich obowiązków, uświadamiające im zagrożenia radiacyjne związane z przewożonymi materiałami promieniotwórczymi. Szkolenie to powinno być potwierdzone zaświadczeniem wydanym przez pracodawcę.

S13: Jeżeli przesyłka nie może być dostarczona odbiorcy, to powinna być ona umieszczona w bezpiecznym miejscu. O takim zdarzeniu należy niezwłocznie poinformować właściwą władzę oraz zwrócić się do niej o podanie instrukcji dotyczących dalszego postępowania.

S14: Przepisy działu 8.4 dotyczące nadzorowania pojazdów mają zastosowanie w przypadku, gdy całkowita masa tych materiałów w pojeździe przekracza 100 kg.

S15: Przepisy działu 8.4 dotyczące nadzorowania pojazdów mają zastosowanie w przypadku wszystkich materiałów bez względu na ich masę. Jednakże przepisy działu 8.4 mogą nie być stosowane w przypadku, gdy przedział ładunkowy jest zamknięty, a przewożone sztuki przesyłki są dodatkowo zabezpieczone przed nieuprawnionym rozładunkiem.

S16: Przepisy działu 8.4 dotyczące nadzorowania pojazdów mają zastosowanie w przypadku, gdy całkowita masa tych materiałów w pojeździe przekracza 500 kg.

Ponadto, pojazdy przewożące więcej niż 500 kg tych materiałów powinny być stale nadzorowane w celu zapobieżenia wszelkim szkodliwym działaniom oraz w celu powiadomienia kierowcy i właściwej władzy w razie ich utraty lub pożaru.

- S17:** Przepisy działu 8.4 dotyczące nadzorowania pojazdów mają zastosowanie w przypadku, gdy całkowita masa tych materiałów w pojeździe przekracza 1000 kg.
- S18:** Przepisy działu 8.4 dotyczące nadzorowania pojazdów mają zastosowanie w przypadku, gdy całkowita masa tych materiałów w pojeździe przekracza 2000 kg.
- S19:** Przepisy działu 8.4 dotyczące nadzorowania pojazdów mają zastosowanie w przypadku, gdy całkowita masa tych materiałów w pojeździe przekracza 5000 kg.
- S20:** Przepisy działu 8.4 dotyczące nadzorowania pojazdów mają zastosowanie w przypadku, gdy całkowita masa tych materiałów w pojeździe przekracza 10 000 kg.
- S21:** Przepisy działu 8.4 dotyczące nadzorowania pojazdów mają zastosowanie w przypadku wszystkich materiałów promieniotwórczych, bez względu na ich masę. Ponadto, materiały takie powinny być stale nadzorowane w celu zapobieżenia wszelkim szkodliwym działaniom oraz w celu powiadomienia kierowcy i właściwej władzy w razie ich utraty lub pożaru.

Jednakże przepisy działu 8.4 mogą nie być stosowane w przypadku, gdy:

- (a) przedział ładunkowy jest zamknięty lub sztuki przesyłki są w inny sposób zabezpieczone przed nieuprawnionym rozładunkiem; oraz
- (b) poziom promieniowania w żadnym dostępnym punkcie na zewnętrznej powierzchni pojazdu nie przekracza 5 mikrosiwertów na godzinę (0,5 $\mu\text{Sv/h}$).

DZIAŁ 8.6

OGRANICZENIA PRZEJAZDU POJAZDÓW PRZEWOŻĄCYCH TOWARY NIEBEZPIECZNE PRZEZ TUNELE DROGOWE

8.6.1 Przepisy ogólne

Przepisy niniejszego działu mają zastosowanie w przypadku, gdy przejazd pojazdów przez tunele drogowe jest ograniczony zgodnie z przepisami rozdziału 1.9.5.

UWAGA: Ograniczenia niezgodne z przepisami rozdziału 1.9.5 mogą być stosowane do dnia 31 grudnia 2009 r. (patrz 1.6.1.12).

8.6.2 Znaki lub sygnały drogowe dotyczące przejazdu pojazdów przewożących towary niebezpieczne przez tunele drogowe

Kategoria tunelu, określona dla danego tunelu przez właściwą władzę na podstawie przepisów 1.9.5.1 w celu ograniczenia przejazdu pojazdów przewożących towary niebezpieczne przez ten tunel, powinna być wskazana w formie znaków i sygnałów drogowych podanych poniżej:

Znak i sygnał	Kategoria tunelu
Brak znaku	Kategoria tunelu A
Znak z dodatkową tabliczką z literą B	Kategoria tunelu B
Znak z dodatkową tabliczką z literą C	Kategoria tunelu C
Znak z dodatkową tabliczką z literą D	Kategoria tunelu D
Znak z dodatkową tabliczką z literą E	Kategoria tunelu E

8.6.3 Kody ograniczeń przewozu przez tunele

8.6.3.1 Ograniczenia przewozu towaru niebezpiecznego przez tunele określone są kodem ograniczeń przewozu przez tunele, wskazanym dla tego towaru w kolumnie (15) Tabeli A w dziale 3.2. Kod ograniczeń przewozu przez tunele podany jest w nawiasie w dolnej części komórki. Znak „(–)” podany zamiast tego kodu oznacza, że towar niebezpieczny nie podlega żadnym ograniczeniom przewozu przez tunele. W przypadku towarów zaklasyfikowanych do UN 2919 lub UN 3331, ograniczenia ich przewozu przez tunele mogą stanowić część specjalnych warunków przewozu zatwierdzonych przez właściwą władzę (właściwe władze) na podstawie przepisów podrozdziału 1.7.4.2.

8.6.3.2 Jeżeli w jednostce transportowej znajdują się towary niebezpieczne, dla których wskazano różne kody ograniczeń przewozu przez tunele, to do całego ładunku stosuje się ten ze wskazanych kodów, który odpowiada największym ograniczeniom.

8.6.3.3 Towary niebezpieczne przewożone zgodnie z przepisami rozdziału 1.1.3 nie podlegają ograniczeniom przewozu przez tunele i nie powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu kodu ograniczeń przewozu przez tunele dla całego ładunku znajdującego się w jednostce transportowej.

8.6.4 Ograniczenia przejazdu jednostek transportowych przewożących towary niebezpieczne przez tunele

Odpowiednio do kodu ograniczeń przewozu przez tunele ustalonego dla całego ładunku znajdującego się w jednostce transportowej, stosuje się następujące ograniczenia przejazdu tej jednostki transportowej przez tunele:

Kod ograniczeń przewozu przez tunele dla całego ładunku	Ograniczenie
B	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii B, C, D i E
B1000C	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii B w przypadku, gdy całkowita masa netto materiałów wybuchowych w jednostce transportowej jest większa niż 1000 kg; Zakaz przejazdu przez tunele kategorii C, D i E
B1D	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii B i C w przypadku przewozu w cysternach; Zakaz przejazdu przez tunele kategorii D i E
B1E	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii B, C i D w przypadku przewozu w cysternach; Zakaz przejazdu przez tunele kategorii E
C	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii C, D i E
C5000D	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii C w przypadku, gdy całkowita masa netto materiałów wybuchowych w jednostce transportowej jest większa niż 5000 kg; Zakaz przejazdu przez tunele kategorii D i E
C1D	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii C w przypadku przewozu w cysternach; Zakaz przejazdu przez tunele kategorii D i E
C1E	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii C i D w przypadku przewozu w cysternach; Zakaz przejazdu przez tunele kategorii E
D	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii D i E
D1E	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii D w przypadku przewozu w cysternach lub luzem; Zakaz przejazdu przez tunele kategorii E
E	Zakaz przejazdu przez tunele kategorii E
—	Dozwolony przejazd przez wszystkie tunele (dla UN 2919 i UN 3331, patrz również 8.6.3.1)

UWAGA: Na przykład, zakaz przejazdu jednostki transportowej przewożącej UN 0161 proch bezdymny, o kodzie klasyfikacyjnym 1.3 C i o kodzie ograniczeń przewozu przez tunele C5000D, w ilości 3000 kg (całkowita masa netto materiału wybuchowego) dotyczy tuneli kategorii D i E.